

1986, 24. června. – *Sdělení VONS č. 539 „Josef Hejlek [má] být souzen za pobuřování“ o ohlášeném odvolacím soudním jednání u Krajského soudu v Hradci Králové s Josefem Hejlkem odsouzeným Okresním soudem v Hradci Králové pro trestný čin pobuřování.*¹

Dne 27. 6. 1986 od 8.30 hod. má být u Krajského soudu v Hradci Králové projednáno odvolání v trestní věci proti Josefu Hejlkovi, který je ve vazbě. Josef Hejlek, stavební dělník v důchodu, nar. 10. 8. 1922, trvale bytem 517 11 Javornice 21, okr. Rychnov n. Kněžnou, přechodně bytem Školní 158, 533 54 Semtín, okr. Pardubice, je stíhán pro trestný čin pobuřování podle § 100 odst. 1 písm. a a c trestního zákona, jehož se měl dopustit verbálními projevy.² V minulosti byl již dvakrát trestán za činy politické povahy – jedním z nich byl konflikt se sovětským důstojníkem.³

V této trestní věci byl Josef Hejlek vzat do vazby 27. 2. 1986,⁴ dne 28. 2. byla provedena domovní prohlídka v přechodném bydlíšti.⁵ Výši trestu, k němuž byl odsouzen prvoinstančním soudem, se nám nepodařily hodnověrně zjistit, podle jedné zprávy má jít o trest odnětí svobody v trvání dvou let.⁶

Josef Hejlek žije sám bez příbuzných, jeho zdravotní stav není dobrý. Případů jako trestní věc proti Josefu Hejlkovi je v Československu každoročně mnoho desítek; náš výbor se o převážné většině z nich bohužel nedoví nic nebo jen velmi málo.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 9, s. 14.

POZNÁMKY

¹ K případu Josefa Hejla viz dále sdělení VONS č. 540 a 783, dokumenty č. 543 a 787.

² Hejlkovo stíhání pro trestný čin pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. zahájil svým usnesením z 27. 2. 1986 npor. JUDr. Josef Nepovím. V odůvodnění usnesení bylo uvedeno, že Hejlek „od přesně nezjištěné doby

roku 1981 do současné doby v Pardubicích a okolí pronášel výroky a dopouštěl se jednání, kterými pobuřoval proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a proti jejím společenským svazkům se SSSR“. ABS, sign. V 6832 HK, vyšetřovací spis k případu Josefa Hejlka.

„Realizace“ J. Hejlka proběhla v rámci akce Hejl připravené odborem vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové. V plánu realizace této akce vypracovaném 25. 2. 1986 vyšetřovatelem npor. JUDr. Josefem Nepovímem, bylo uvedeno: „Josef HEJLEK, nar. 10. 8. 1922 v Rychnově nad Kněžnou, po propuštění [z] posledního výkonu trestu v roce 1981 nastoupil na vysunutě pracoviště JZD Králíky ve VCHZ Semtín, okres Pardubice, jako pomocný dělník. Od doby svého nástupu pronášel výroky proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení, proti vedoucí úloze KSČ v politickém systému ČSSR, proti vzájemným přátelským vztahům mezi ČSSR a SSSR, proti představitelům republiky a proti jednotlivým pracovníkům, kteří byli členy KSČ.“

Jednání jmenovaného bylo postupem času stále intenzivnější a výroky, které pronášel, byly ostře zaměřeny proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení a stále více směřovaly k vyvolání nepřátelské nálady proti republice a proti spojeneckým a přátelským vztahům mezi ČSSR a SSSR.

Tyto skutečnosti jsou dokumentovány zápisy o výpovědi pěti osob, které byly přítomni tomuto jednání a kteří [sic] o tomto jednání podaly oznámení na OO VB v Pardubicích.“ Podle dodatku vyšetřovatele Nepovíma k plánu vyšetřování z 20. 3. 1986 popíral Hejlek obvinění s tím, že se zakládají na výmyslech členů pracovní skupiny JZD Králíky, se kterou pracoval ve VCHZ Semtín. Tamtéž.

- ³ Hejlek byl v roce 1971 odsouzen Okresním soudem v Děčíně pro trestný čin hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198, písm. b) tr. zák. k devítiměsíčnímu nepodmíněnému trestu odnětí svobody, neboť zaslal Okresnímu výboru KSČ v Děčíně anonymní dopis, ve kterém měl hrubým způsobem napadat členy KSČ. V roce 1979 byl odsouzen Okresním soudem v Pardubicích pro trestné činy výtržnictví podle § 202, odst. 1 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 156, odst. 2 tr. zák. k dvouletému nepodmíněnému trestu odnětí svobody, neboť „na místě veřejně přístupném napadl hrubými výroky sovětské vojáky a později i příslušníky SNB“. Viz zprávu náčelníka odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové kpt. JUDr. Jana Zusky Správě vyšetřování StB Praha o akci Hejl z 19. 2. 1986. Tamtéž.
- ⁴ Hejlek byl zadržen 27. 2. 1986. Usnesením krajského prokurátora v Hradci Králové JUDr. Josefa Valenty ze 3. 3. 1986 byl vzat do vazby počínaje dnem jeho zadržení 27. 2. 1986. Usnesení bylo odůvodněno tím, že už byl několikrát soudně trestán a mohl by ve své činnosti pokračovat, že spáchání inkriminovaného trestného činu popírá a také obavou z toho, že by mohl na svobodě ovlivňovat svědky ve svůj prospěch. Tamtéž.
- ⁵ Na základě usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové npor. JUDr. Josefa Nepovíma z 28. 2. 1986 byly téhož

dne provedeny domovní prohlídky v bytě J. Hejlka v Javornici a v místě Hejlkova přechodného bydliště v bytě jeho družky Marie Voborníkové v Rybitví. Příkazy k provedení domovní prohlídky, fotodokumentace a protokoly z nich jsou uloženy in: tamtéž.

- ⁶ Okresní prokurátor v Pardubicích JUDr. Josef Heřman podal 23. 4. 1986 na Josefa Hejlka obžalobu ze spáchání trestného činu pobuřování. Senát Okresního soudu v Hradci Králové složený z předsedy JUDr. Františka Procházky a ze soudců Jiřího Čížka a Marie Hemelíkové uznal 30. 5. 1986 Hejlka vinným ze spáchání trestného činu pobuřování podle § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v trvání třiceti tří měsíců nepodmíněně se zařazením do III. nápravné výchovné skupiny a k ambulantní psychiatrické léčbě. Ve zdůvodnění usnesení bylo uvedeno, že obžalovaný pronášel na svém pracovišti ve VCHZ Semtín výroky, kterými údajně pobuřoval proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a proti jejím společenským svazkům se SSSR. „*Obžalovaný tyto výroky pronášel soustavně, napadal naši ekonomickou soustavu, vulgárně a hrubě napadla členy KSČ, takže těmito výroky pobuřoval. Stejným způsobem napadal i spolupracovníky slovenské národnosti. [...] Na podzim roku 1984 zneužil v Pardubicích u divadla v přítomnosti více osob zde umístěné sochy V. I. Lenina, pobuřujícím výrokem vůči němu. Hrubé a vulgární výroky pobuřujícího charakteru pronášel obžalovaný v restauraci Pod radnicí v Bohdanči. Tyto výroky směřovaly proti vládě ČSSR, proti KSČ, hospodářské a politické situaci v našem státě, které vyvrcholily výhrůzkami násilné povahy tak, jak je uvedeno ve spise. V roce 1984 na ubytovně VCHZ Semtín zdravil zdviženou pravici s fašistickými výroky. [...] V restauraci Pod radnicí obžalovaný napadal nezjištěného lázeňského hosta, na kterého před více osobami útočil slovy, že komunisty patří postřílet. [...] V měsíci listopadu 1983 obžalovaný ve VCHZ Semtín zničil nástěnku tím, že strhl část výzdoby s portrétem V. I. Lenina, přičemž tento skutek komentoval hanlivým výrokem.*“

Přítěžujícími okolnostmi bylo pro Hejlka předchozí několikerá odsouzení a skutečnost, že se ke své vině nedoznal, přičemž obvinění přičítal svému nadřízenému, který podle něj ze msty naváděl ostatní svědky, aby vypovídali proti němu. Ze závěrů soudních znalců v oboru psychiatrie vyplývalo, že byl Hejlek za své činy odpovědný, a to i přesto, že se v jeho případě údajně jednalo o psychopatickou osobnost s rysy explozivní nezdrženlivosti a počínajícím úbytkem rozumových schopností. Proto mu byla uložena psychiatrická ochranná ambulantní léčba. Tamtéž.